

# Wnętrza japońskich domów – od rytuału do projektu



dr hab. inż. arch.  
**JOANNA JABŁOŃSKA,**  
**PROF. UCZELNI**  
Politechnika Wroclawska  
Wydział Architektury  
**ORCID: 0000-0002-8421-4342**



mgr inż. arch.  
**JÓZEFINA FURMAŃCZYK**  
Politechnika Wroclawska  
Wydział Architektury  
**ORCID: 0000-0001-7365-7554**

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie zbadanych korelacji pomiędzy sposobem życia Japończyków, na tle kulturowym i historycznym, a podstawowymi elementami wyposażenia tradycyjnego domu japońskiego.

## Wprowadzenie

W języku japońskim słowo *ie* oznacza zarówno materialność domu, jak i relacji rodzinnych w jego wnętrzu [1]. Określenie wskazuje na związek pomiędzy funkcjonowaniem człowieka a zamieszkiwaną przez niego przestrzenią. Wynikiem tej relacji jest charakterystyczny dla kultury japońskiej sposób tworzenia architektury domu, jej programu oraz układu funkcjonalno-przestrzennego. Elementy te stają się wyrazem filozofii i wartości duchowych społeczności. W efekcie architektura nie jest rozumiana jako produkt, ale jako interpretacja ludzkiego życia [2].

Architektura jest traktowana jak jeden z najbardziej inspirujących manifestów japońskiej cywilizacji [3]. W związku z tym podstawą do jej zrozumienia będzie poznanie zagadnień związanych z filozofią i sposobem życia tej kultury, a następnie skonfrontowanie ich z metodami tradycyjnego projektowania.

## Metodyka

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie wyników badań nad korelacją pomiędzy sposobem życia Japończyków, na tle kulturowym i historycznym, a podstawowymi elementami wyposażenia tradycyjnego domu japońskiego.

W procesie studialnym zastosowano następujące metody badawcze:

- kwerenda literaturowa,
- metoda logicznej argumentacji,
- analiza i synteza.

Przeprowadzono przegląd branżowej literatury w kontekście projektowania tradycyjnych domów japońskich. Kwerenda miała na celu identyfikację i zdefiniowanie pojęć związanych z filozofią kultury japońskiej oraz rytuałami, które mają wpływ na wnętrza japońskich domów. Jako następstwo przeglądu literatury zastosowano metodę logicznej argumentacji opartą na analizie i syntezie.

W pierwszej kolejności, dokonując analizy, rozłożono temat na części składowe:

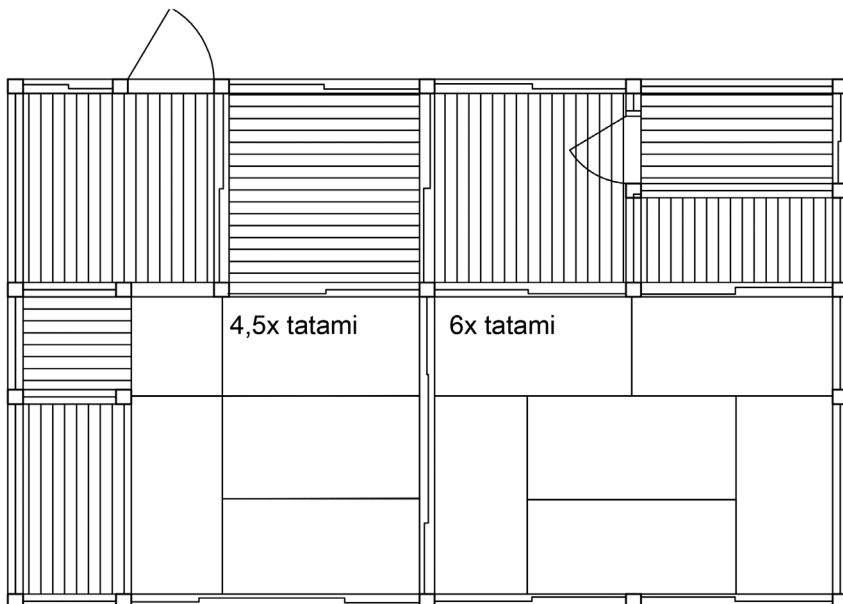
- wyjaśnienie terminologii (*tatami*, *shoji*, *fusuma*, *byobu*, *irori*, *engawa*, *ofuro*),
- opisanie pojęć filozoficznych i rytuałów oraz ich wpływu na architekturę (*wabi-sabi*, *ma*, rytuały związane z wejściem do tradycyjnego japońskiego domu).

Następnie, stosując metodę syntezy, zestawiono poszczególne składowe i przedstawiono je w formie tabeli. To narzędzie posłużyło wyciągnięciu wniosków na podstawie analizy porównawczej.

## Charakterystyczne elementy tradycyjnego japońskiego domu – wyjaśnienie terminologii

W celu omówienia wpływu pojęć filozoficznych i rytuałów na architekturę konieczne jest wyjaśnienie terminologii. Podstawowymi elementami wyposażenia tradycyjnego domu japońskiego są *tatami*, *shoji* oraz *byobu*.

*Tatami* oznacza matę do spania wykonaną ze słomy ryżowej [4]. Zaczęto ją stosować już przed końcem XVIII wieku, a na początku okresu Muromachi po raz pierwszy cała posadzka japońskiego domu została pokryta tymi elementami [5]. W momencie jednak, gdy mata do spania stała się podłogą, można już mówić o modularności japońskich rezydencji oraz wiejskich chat. Wymiar ten został określony przez rzemieślników na 90 x 180 centymetrów. Wywodził się z antropometrii śpiącej osoby pochodzenia japońskiego [6]. Standard ten umożliwiał przenoszenie tatami każdorazowo do wynajmowanego domu i wkrótce stał się modulem konstrukcyjnym budynków mieszkalnych [5]. Pojęciem związanym z *tatami* jest *futon*. Oznacza ono materac, który jest rozkładany na tatami tuż przed snem. Jest układany w wielofunkcyjnym pomieszczeniu, które na co dzień może służyć jako miejsce przyjmowania gości czy wypoczynku [7].



Rys. 1. Przykładowy układ mat *tatami* tradycyjnego domu japońskiego; źródło: autor na podstawie [5]

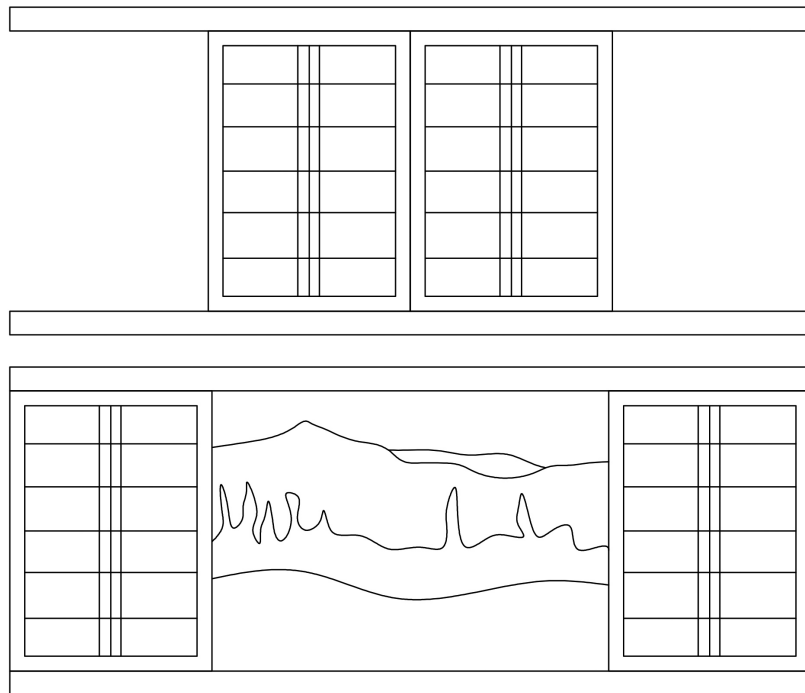
W celu omówienia wpływu pojęć filozoficznych i rytuałów na architekturę konieczne jest wyjaśnienie terminologii. Podstawowymi elementami wyposażenia tradycyjnego domu japońskiego są *tatami*, *shoji* oraz *byobu*.

*Shoji* to jeden z najbardziej charakterystycznych elementów japońskiej architektury, czyli przezierna ściana przesuwana. Element ten składa się z drewnianej ramy wypełnionej drobnymi drewnianymi podziałami, nazywanymi *kumiko*, których otwory były wypełniane naciągniętym papierem ryżowym [8]. Przezierny materiał pozwalał na „filtrowanie” światła słonecznego przed dotarciem do wnętrza. Zaimplementowanie *shoji* do architektury zachodniej spowodowało jego ewolucję i zmianę funkcji. Ściany z papierowym wypełnieniem zostały zastosowane jako wydzielenie przestrzeni w pomieszczeniu [9].

*Fusuma* to nieprzeziernie drzwi wydzielające przestrzeń pomieszczenia [10]. Wypełnienie tego rodzaju przegrody jest często dekorowane papierem lub malowidłami [3]. Wysokość drzwi, wynosząca najczęściej 6 stóp (~1,82 metra), umożliwia usytuowanie nad nimi panelu *ranma* [7]. Pozwala on na przenikanie światła, stanowi wentylację oraz dekorację pomieszczenia. Zarówno *shoji*, jak i *fusuma* służą do wydzielenia przestrzeni bardziej w sposób wizualny niż akustyczny. To niecodzienne dla Europejczyków rozwiązanie wynika z ustalonych wzorców percepcyjnych kultury japońskiej [11].

*Irori* to palenisko stanowiące centralny punkt tradycyjnego japońskiego pomieszczenia [12]. Ten rodzaj ogrzewania umieszczano poniżej lub jako wyniesiony element [7]. Pojęciem zbliżonym funkcjonalnie do *irori* jest *kotatsu*, czyli niski stół nakryty kocem i wyposażony w źródło ogrzewania [7]. Pierwotnie taki element wyposażenia był zasilany węglem, a obecnie stosuje się ogrzewanie elektryczne [10]. W celu ogrzania dłoni stosowano *hibachi*, czyli piec na węgiel drzewny, wykonany z porcelany [13]. W tradycyjnym japońskim domu dbano o ogrzanie osób znajdujących się przy palenisku, a nie całych pomieszczeń [13]. Rozwiązanie to sprzyjało zachowaniu funkcjonalności układu, jego otwartości i dobrej wentylacji.

*Engawa* to weranda będąca miejscem oddzielającym wnętrze domu od ogrodu [10]. Często przyjmuje formę peryferyjnego korytarza przejściowego [14]. Wysunięte okapy umożliwiają otwarcie przesuwanych drzwi na ogród, chroniąc przed warunkami atmosferycznymi [13]. *Engawę* formowano w sposób horyzontalny, typowy dla architektury japońskiej, wymuszającej ruch poziomy [15].



Rys. 2. Przesuwne drzwi *shoji* w pozycji zamkniętej i otwartej; źródło: autor na podstawie [9]

*Ofuro* to łaźnia domowa, stanowiąca zespół pomieszczeń podzielonych ze względu na funkcje [16]. Ta luksusowa przestrzeń podkreśla wagę, jaką Japończycy przywiązują do rytuału kąpieli [14]. W zachodniej kulturze mycie się polega przede wszystkim na zmyciu zabrudzeń z ciała, natomiast w Japonii jest to również symboliczny element oczyszczania duszy [17]. Warto podkreślić, że w ramach omawianej tradycji konieczne jest oddzielenie toalety od części kąpielowej, co również nie jest obowiązkowe w Europie czy USA.

*Byobu* to parawan stosowany od około VIII wieku, służący jako osłona przed wiatrem, który z czasem został wprowadzony do wnętrza. Początkowo *byobu* były pojedynczą płaszczyzną, a w okresie Momoyama rozbudowano je do formy wielopanelowych, składowych struktur. Tworzyła je drewniana rama wypełniona jedwabiem lub grubym papierem [8]. Poza funkcjonalnością *byobu* były dodatkowo zdobione malowidłami, dzięki czemu stawały się elementem ozdobnym wnętrza domostw i pałaców.

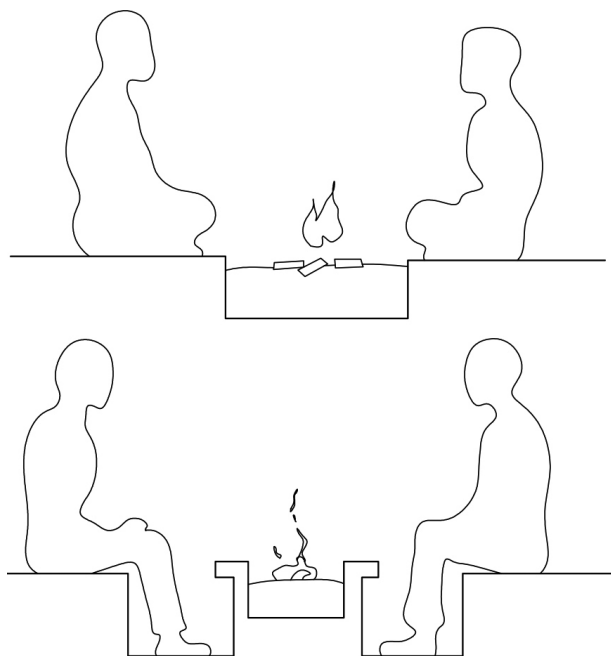
### Pojęcia filozoficzne i rytuały oraz ich wpływ na architekturę

Literatura wskazuje na silne powiązanie architektury ze sposobem życia Japończyków [19], filozofią rozwijaną od wieków [20] i prawidłami przekazywanymi z pokolenia na pokolenie [4]. Dalej opisano wybrane zagadnienia, które odnoszą się do teorii projektowania architektonicznego.

*Wabi-sabi*, wywodzące się z Chin, jest tłumaczone jako „piękno niedoskonałości i nie trwałości” [20], przy czym *wabi* odnosi się do

harmonii, spokoju i balansu, a *sabi* oznacza rozkwit czasu [21]. Oznacza wartościowość przeżyć, przedmiotów, architektury, które wraz z upływem czasu nabierają charakterystycznych cech, w tym skaz, stając się unikatowymi. Fundamentem *wabi-sabi* jest siedem zasad rządzących nurtem zen, czyli asymetria (*funkinsei*), prostota (*kanso*), surowość (*koko*), naturalność (*shizen*), subtelna głębia (*yungen*), wolność od doczesnych przywiązań (*datsuzoku*) oraz cisza (*seijaku*) [22]. *Wabi-sabi* można określić również jako „złożony” system estetyczny [23], który od wieków inspirował Zachód pod względem projektowania [22]. Wpływ tego światopoglądu na architekturę jest jednoznacznie przedstawiany w literaturze przedmiotu. Leonard Koren w książce *Wabi-sabi for artists, designers, poets & philosophers* porównuje estetykę *wabi-sabi* do założeń modernizmu. Autor jako podobieństwo wskazuje, że zaistnienie obu pojęć było swoistym manifestem na panującą, dominującą i utrwaloną wrażliwość w ówczesnych czasach. Tak jak modernizm stanowił odejście od XIX-wiecznego eklektycyzmu, w *wabi-sabi* porzuca się chińską doskonałość XVI-wiecznych form. Kolejne przedstawione przez Korena podobieństwa to możliwość zastosowania obu tych pojęć do wszelkiego rodzaju obiektów, przestrzeni i projektów stworzonych przez człowieka, dzięki określonym założeniom opartym o logiczne zasady. Autor jako podobieństwa wskazuje też aspekt estetyczny. Zarówno w modernizmie, jak i *wabi-sabi* odrzuca się dekoracje, które nie są integralne z konstrukcją. Dodatkowo obie koncepcje estetyczne są tworzone z elementów o czytelnej struktu-





Rys. 3. Palenisko *irori*; źródło: autor na podstawie [7]

rze powierzchni. Modernizm operuje gładkimi płaszczyznami bez widocznych łączeń – czy to polerowanymi, czy o wyeksponowanej teksturze materiału, a *wabi-sabi* charakteryzują naturalne, niedoskonałe i różnorodne struktury [23]. Wpływ tego pojęcia na architekturę obserwowany jest również przez Robynę Griggsa Lawrence’a w opracowaniu *Simply Imperfect: Revisiting the Wabi-Sabi House*. Odnosi się on do pryncypiów światowej sławy architektów modernistycznych. Przywołuje przykład Franka Lloyd Wrighta, który inspirował się architekturą Japonii [24], zapoczątkował projektowanie pozbawione ozdób i „opływowych” pokoi, które stały się tłem życia. Autor książki odnosi się również do słynnego motto Miesa van der Rohe „mniej znaczy więcej”, które odzwierciedla podejście *wabi-sabi* pod względem prostoty form i ich związkiem z naturą oraz logicznymi założeniami estetycznymi [22].

Pojęcie granicy to kolejne zagadnienie w filozofii japońskiej związane z architekturą. W podstawowym znaczeniu granica, czyli *ma*, określa przestrzeń pomiędzy obiektami, które istnieją obok siebie. Natomiast w kontekście architektonicznym granica wyznacza pomieszczenie, a stanowią ją kolumny uzupełnione – lub nie, przez parawany *byobu* [25]. Niemniej pojęcie to jest poszerzane przez kolejnych naukowców. Przykładowo w wykładzie *Design Mindfulness: Spatial Concepts in Traditional Japanese Architecture* Doktor Yoko Kawai z Uniwersytetu w Yale opisuje *ma* jako płynną granicę, która może być rozmyta lub niemożliwa do wyznaczenia [26]. Autorka definiuje ją jako zmianę przestrzeni *utsuroi*. Pojęcie to oznacza stopniowe i nieuniknione przejście pomiędzy jednym stanem a drugim [27]. Pierwotnie płynna granica dotyczyła projektowania ogrodów w taki sposób, aby wydobywać ich piękno bez

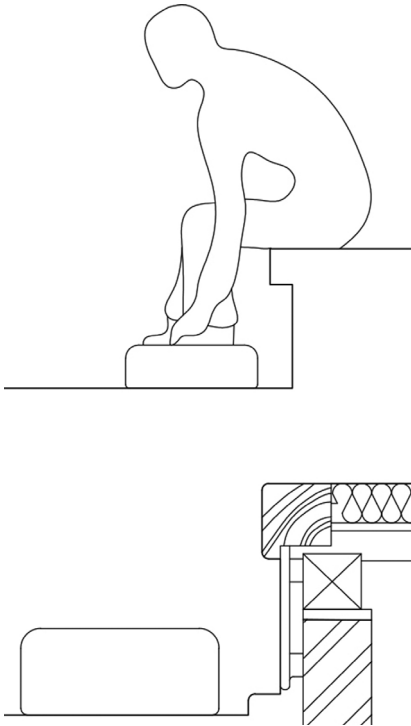
Efektom odzwierciedlenia filozofii w budownictwie jest szereg rozwiązań estetycznych oraz funkcjonalnych, które reprezentuje architektura Japonii.

względu na porę roku czy dnia. Dziś pojęcie *utsuroi* określa też przesuwne umeblowanie, w tym wspomniane już drzwi transparentne *shoji* i nieprzeierne *fusuma*. Pojęcie *ma*, w Japonii opisywane jednym krótkim słowem, jest trudne do zrozumienia w zachodnich kręgach kulturowych. Krystyna Wilkoszewska w opracowaniu *Estetyka japońska: antologia* wskazuje na motyw wykraczania poza fizyczny wymiar. Potwierdza to przykład obserwacji japońskiego ogrodu. Osoba, która patrzy, widzi w nim kamienie, a świadomy, postrzegający obserwator widzi przestrzenie pomiędzy kamieniami – będącymi *ma* [15].

Architektura Japonii odnosi się do wartości filozoficznych w zależności od funkcji obiektu. Celem budynków ceremonialnych jest imponowanie formą, rozmiarem i przepychem. Domy mieszkalne natomiast powinny zapewniać atmosferę pozwalającą na wyciszenie oraz spokojne życie [10]. W tym celu wykorzystuje się rytuały, pod których przebieg kształtowano architekturę przestrzeni mieszkalnych.

Podstawowym rytuałem związanym z mieszkaniem jest przejście przez bramę. Zapewnia ona oddzielenie życia domowego od świata zewnętrznego. To symboliczne znaczenie wywodzi się ze świątyń, w których oddzielano strefę *sacrum* od *profanum*. W przypadku niewielkich ogrodów, aby spotęgować wrażenie odległości, są projektowane kręte ścieżki. Taki zabieg pozwala na psychiczne przygotowanie do wypoczynku

Zagadnienie	Wpływ na kształtowanie architektury
Wabi-sabi	Odrzucenie dekoracji niezintegrowanych ze strukturą.
	Czytelna struktura powierzchni.
	Prostota form, minimalizm.
Ma (granica)	Stosowanie elementu wyposażenia, który umożliwia wydzielenie przestrzeni zamkniętych – <i>shoji</i> .
	Stosowanie elementu wyposażenia, który umożliwia częściowe i wizualne wydzielenie pomieszczenia – <i>byobu</i> .
	Sytuowanie architektury w odniesieniu do przyrody, ukazanie widoków na naturę w zależności od pory dnia i roku – <i>utsuroi</i> .
	Zapewnienie przenikania wnętrza ze strefami zewnętrznymi w sposób zmienny i płynny.
Rytuał wejścia do domu	Czytelne określenie bramy wejściowej – wydzielenie strefy życia domowego od zewnętrznego.
	Stosowanie krętych ścieżek prowadzących od bramy wejściowej do drzwi domu – umożliwienie wyciszenia przed wejściem do prywatnej strefy mieszkalnej.
	Sytuowanie pomieszczenia <i>genkan</i> w celu stworzenia przestrzeni wejściowej i symbolicznej ochrony domu.
	Konstruowanie schodka wejściowego w <i>genkan</i> , który umożliwia zdjęcie butów i pozostawienie ich w strefie wejściowej – zachowanie czystości w domu oraz wymiaru symbolicznego wejścia do strefy prywatnej.
	Rozróżnienie rodzaju posadzki na trwałe kamienny materiał w <i>genkan</i> i tatami w pomieszczeniach mieszkalnych – j.w.



Rys. 4. Stopień w strefie wejściowej japońskiego domu; źródło: autor na podstawie [19]

[10]. Poza aspektem psychologicznym tak formowane ścieżki odnoszą się do japońskich wierzeń. Jak opisuje się w przewodnikach po Japonii, w tej kulturze uznaje się, iż złe duchy mogą podróżować jedynie po prostych liniach, stąd kręte ścieżki powodują „zgubienie” złych duchów [28]. Kolejnym etapem przed wejściem do pomieszczeń mieszkalnych jest strefa genkan. Pojęcie to oznacza formalną przestrzeń wejściową, która według odniesień religijnych oddziela „nieczyste” zewnątrz od „czystego” wnętrza [7]. Te konotacje religijne związane były również ze względami funkcjonalnymi. Uważa się, że zwyczaj zdejmowania butów przed wejściem do domu sięga ponad tysiąc lat wstecz, do prehistorycznej epoki konstrukcji podniesionych [29]. Różnica posadzki pozwalała na zdjęcie zabrudzonego obuwia, aby chronić maty *tatami* przed zniszczeniem [12]. Kontynuacja tej tradycji wpłynęła na sposób projektowania *genkan*. W pomieszczeniu wejściowym stosuje się różnicę posadzki wskazującą miejsce, w którym mieszkaniec lub gość zdejmują i pozostawiają obuwie [4]. Oprócz zastosowania stopnia wejściowego rozróżnia się rodzaj posadzki [7]. Podłoga w *genkan* jest trwała, najczęściej kamienna, a w przestrzeni mieszkalnej posadzkę stanowią maty *tatami*.

## Wnioski

Opisywane zagadnienia zostały, w drodze syntezy, uporządkowane i podsumowane w formie zestawienia tabelarycznego. Każde z omawianych pojęć, opisanych w artykule,

zostało przeanalizowane pod kątem ich wpływu na kształtowanie architektury. Wyniki przedstawia tabela.

Przywołane zestawienie wskazuje, iż opisane pojęcia, związane z japońską filozofią i rytuałami, mają bezpośredni wpływ na kształtowanie wnętrza japońskich domów. Efektem odzwierciedlenia filozofii w budownictwie jest szereg rozwiązań estetycznych oraz funkcjonalnych, które reprezentuje architektura Japonii. W zależności od konkretnego pojęcia założenia dotyczące projektowania są określone na różnym poziomie szczegółowości. Niektóre z pojęć odnoszą się do ogólnych wytycznych dotyczących minimalizmu i prostoty form. Natomiast pozostałe są szczegółowe oraz dedykowane konkretnym rozwiązaniom, czego przykładem jest różnica posadzki w strefie wejściowej domu. W świetle przedstawionych rozważań stwierdza się, że architektura japońskich domów wykracza poza rozwiązania czysto architektoniczne, budowane czy konstrukcyjne i jest bezpośrednio związana ze sferą duchową oraz filozoficzną społeczeństwa. Taka metoda projektowania, osadzona głęboko w kulturze i tradycji, może być interesującym zagadnieniem dla współczesnych projektantów.

## Bibliografia

- [1] Ronald, R., Alexy, A., Home and Family in Japan. repr., London: Routledge 2011.
- [2] Arrowsmith, R.R., The Japanese House: A Tradition for Contemporary Architecture. 1964.
- [3] Coaldrake, W.H., Architecture and Authority in Japan. Routledge 2002.
- [4] Buckley, S., Encyclopedia of Contemporary Japanese Culture. Routledge 2006.
- [5] Engel, H., Measure and Construction of the Japanese House. Tuttle Publishing 2020.
- [6] Geeta, M., Kirmie, T., Noboru, M., Japan Style: Architecture Interiors Design. Tuttle Publishing 2005.
- [7] Yagi, K., A Japanese Touch for Your Home. Kodansha International 1992.
- [8] Socha, H., Japonia. Leksykon Konesera. Bellona, Warszawa 2010.
- [9] Van Arsdale, J., Westman, J., Shoji: How to Design, Build, and Install Japanese Screens. 1988.
- [10] Kimura, M., Young, D., Introduction to Japanese Architecture. Tuttle Publishing 2012.
- [11] Hall, E.T., Ukryty Wymiar. Muza 1997.
- [12] Parramore, L., Gong, C.F., Japan Home: Inspirational Design Ideas. Tuttle Publishing 2012.
- [13] Fujii, H., Lutzenhiser, L., Japanese residential air-conditioning: natural cooling and intelligent systems. Energy and Buildings 1992, 18, 221–233.
- [14] Iwatate, M., Mehta, G., Japan Living: Form and Function at the Cutting Edge. Tuttle Publishing 2012.
- [15] Wilkoszewska, K., Estetyka Japońska: Antologia. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawnictwo Prac Naukowych Universitas 2005.
- [16] Westrom, M., Bathing in Japan: Applying a practice theory vocabulary to energy use through ethnography. Energy research & social science 2018, 44, 232–241.
- [17] Smith, B., Yamamoto, Y., The Japanese Bath. Gibbs Smith 2001.
- [18] JAANUS / byobu, <http://www.aisf.or.jp/~jaanus/deta/b/byobu.htm> [dostęp: 6.02.2022].
- [19] Yagi, K., A Japanese Touch for Your Home. Kodansha International 1992.
- [20] Longhurst, E.N., A Little Book of Japanese Contentments: Ikigai, Forest Bathing, Wabi-Sabi, and More. Chronicle Books 2018.
- [21] Maria Rebeca Abaya, The Perfectly Imperfect Concept Of Wabi Sabi Architecture, <https://bluprint.onemega.com/the-concept-of-wabi-sabi-architecture/> [dostęp: 19.02.2022].
- [22] Lawrence, R.G., Simply Imperfect: Revisiting the Wabi-Sabi House. New Society Publishers 2011.
- [23] Koren, L., Wabi-Sabi for Artists, Designers, Poets & Philosophers. Imperfect Publishing 2008.
- [24] Nute, K., Frank Lloyd Wright and Japan: The Role of Traditional Japanese Art and Architecture in the Work of Frank Lloyd Wright. Psychology Press 2000.
- [25] Isozaki, A., Stewart, D.B., Japan-Ness in Architecture. MIT Press Cambridge, MA 2006.
- [26] JapanSocietyNYC, Designing Mindfulness: Spatial Concepts in Traditional Japanese Architecture. 2018.
- [27] miraiworkspace, Utsuroi in Japanese Architecture and Landscape, <https://miraiworkspace.com/2019/12/14/utsuroi-in-japanese-architecture-and-landscape/> [dostęp: 19.02.2022].
- [28] Cheekwood, Beyond time & place, A Teacher's Guide to the Tour, The Japanese Garden. Education & Public Programs Department n.d.
- [29] Mini Encyclopedia <em>Genkan</em> (entrance), [https://www.tjfi.or.jp/deai/contents/teacher/mini\\_en/html/genkan.html](https://www.tjfi.or.jp/deai/contents/teacher/mini_en/html/genkan.html) [dostęp: 3.04.2022].
- [30] Katoh, A. S., Japan the Art of Living. Tuttle Publishing 2012.

DOI: 10.5604/01.3001.0015.9105

## PRAWIDŁOWY SPOSÓB CYTOWANIA

Jabłońska Joanna, Furmańczyk Józefina, 2022, Wnętrza japońskich domów – od rytuału do projektu, „Builder” 8 (301).DOI: 10.5604/01.3001.0015.9105

**Streszczenie:** Historia i kultura Japonii mają bezpośredni wpływ na sposób projektowania obiektów architektonicznych. Poprzez wartości, filozofię oraz podejście do życia kreowane są przestrzenie mające służyć człowiekowi pod względem zarówno funkcjonalnym, jak i duchowym. W języku japońskim słowo *ie* oznacza materialność domu oraz relacje rodzinne w jego wnętrzu. Wskazuje to na silny związek funkcjonowania ludzi w przestrzeni ze sposobem tworzenia pomieszczeń, wnętrz i budynków. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie zbadanych korelacji pomiędzy sposobem życia Japończyków, na tle kulturowym oraz historycznym, a podstawowymi elementami wyposażenia tradycyjnego domu japońskiego. Metodyka badań opiera się o kwerendę literaturową, metodę logicznej argumentacji oraz analizę i syntezę. **Słowa kluczowe:** architektura japońska, japoński dom, architektura tradycyjna

**Abstract: INTERIORS OF JAPANESE HOUSES – FROM RITUAL TO DESIGN.** Japan's history and culture impacts the way architectural structures are designed. Through values, philosophy and approaches to life, spaces are created to serve people, both functionally and spiritually. In Japanese, the word 'ie' means both the materiality of the house and family relations inside it. This indicates a strong relationship between the functioning of people in space and the way rooms, and creation of interiors and buildings. The aim of this article is to present the investigated correlations between the way of life of the Japanese, against the cultural and historical background, and the primary elements of the furnishings of a traditional Japanese house. The research methodology is based on a literature query, a method of logical argumentation, as well as analysis and synthesis.

**Keywords:** Japanese architecture, Japanese house, traditional architecture